

Весна Д. Космајац¹
Универзитет у Источном Сарајеву
Филозофски факултет
Катедра за русистику

ЈЕЗИЧКА ПОЛИТИКА РУСИЈЕ

Апстракт: Рад представља социолингвистичку анализу актуелне језичке ситуације и језичке политике Руске Федерације. Ново вријеме доноси и нове изазове те је неопходно језичку политику државе ускладити с тим. У данашње вријеме изазов представља процес глобализације, неконтролисан улазак англицизама у руски језик и смањена писменост, узрокована великом и неконтролисаним употребом интернета, првенствено друштвених мрежа. Анализирали смо и законе који се баве овом облашћу, прије свега, Устав Руске Федерације, Закон о државном језику РФ и Закон о језицима народа РФ.

Кључне ријечи: језичка политика, руски језик, закони, Устав Руске Федерације, језичка глобализација.

1. Увод

Језичка политика представља врло важну компоненту цјелокупне политике једне државе. Она залази у сферу како унутрашње, тако и спољне политике. То је нарочито важно питање у многонационалним и полилингвалним срединама, каква је Русија (у свом саставу има 22 републике, 180 етноса, много мањинских језика, више религија). Проблем одређења државног језика и статуса других језика, па и мањинских, мора бити успјешно ријешен, јер у супротном може довести до озбиљних међунационалних конфликта. Велике свјетске силе настоје да осигурају своју доминацију на политичкој сцени, између осталог, јачањем позиције и утицаја свог државног језика, као и константним повећањем броја говорника датог језика у свијету. Овим радом покушаћемо да покажемо које механизме Руска Федерација користи да спријечи такав развој догађаја, на који начин штити руски језик, који су основни темељи њене језичке политике и са каквим потешкоћама се суочава у новије вријеме. Користићемо метод теоријске социолингвистичке анализе.

¹vesna.kosmajac@ffuis.edu.ba

2. Руски језик као стратешки национални интерес Русије

Језик и политика су врло уско повезани у свакој држави. Многи мали² језици нестали су управо због тога што није вођена промишљена и одговорна језичка политика. А шта је заправо језичка политика? Према тумачењу Загоровске (2013: 166), језичка политика представља систем мјера које доноси држава, савез држава или нека значајна државна институција за чување или промјену статуса и корпуса одређеног језика. Важна је улога језика унутар државе (и у корелацији са другим језицима који се говоре на простору дате државе), али и на свјетском плану (у корелацији са другим свјетским језицима). Унутрашње устројство језика подразумијева суоднос његових форми: усмене и писане, стандардне и нестандардне, постојање социјалних и територијалних дијалеката и сл.

Неке од најзначајнијих функција језика, поред комуникативне, јесу кумулативна и културолошка. Језик представља ризницу културе, духовних и моралних вриједности једног друштва, представља одраз наивне слике свијета и, уопштено, погледа на свијет једног народа. Он чува национални код покољења и преноси га са генерације на генерацију. Због тога се национална суштина једног народа потиरे онда када он дозволи да изгуби свој национални језик. Руски језик је најпрецизнији показатељ руске духовности и националног бића, што се најбоље може видјети по његовој концептосфери и лексичком фонду, који одражава наивну слику свијета носилаца руског језика и особености њихове културе. Поред тога, он има снажну консолидујућу улогу, јер као државни језик окупља све народе који живе на територији Русије (сви народи Русије именују се политонимом *россияне*, док етноним *русские* означава искључиво Русе).

Очување и развој руског језика јесте национални интерес за Русију. Смолина (2017: 193) наводи да се под појмом *национални интерес* подразумијевају највећи државни интереси, који су одређени економским и геополитичким односима одређене државе у дато вријеме, као и њеном културно-историјском традицијом. Појам *национални интерес* врло уско је повезан са појмовима *национални суверенитет* и *национална безбједност*. *Национални суверенитет* је неоспориво право нације на слободу избора социјалног и политичког пута, на територијалну цјеловитост, економску независност, развој језика и културе, тј. право једног народа да сам одређује своју властиту судбину. *Национална безбједност* јесте способност државе да одговори захтјевима за сопствено

²Условно речено *мали*, са малим бројем говорника.

очување (Smolina 2017: 193). Због свега наведеног, руски језик, његов развој и функционисање, његова културно-историјска традиција јесу најважније компоненте националног суверенитета, националних интереса и националне безбједности Русије.

3. Основни задаци језичке политике Русије

Језичка политика државе промјенива је категорија из разлога што се, генерално, политичка, економска, безбједносна ситуација у свијету релативно брзо мијења. Свака нова епоха доноси нове изазове на које држава мора адекватно да одговори уколико жели да сачува свој национални језик и да га развија, шири његов утицај и повећава број говорника датог језика. Основне циљеве језичке политике Русије изложићемо таксативно и сваку подробније анализирати.

1. *Очување положаја и статуса руског језика на територији државе, на постсовјетском простору, али и међународној сцени*

Руски језик у данашње вријеме проживљава евидентно смањење броја говорника, што је заправо директни показатељ његовог редукованог утицаја у свијету. Енглески језик је прихваћен као глобални, свјетски, заједнички и он биљежи константан пораст броја говорника, док други свјетски језици (укључујући и руски) покушавају да издрже трку с њим, да смање његову доминацију, а повећају властиту, и да се одбране од превеликог утицаја који енглески има на њихове језике, што се најбоље види по броју англицизама који се појављују у руском и другим језицима. Најповољнији период за руски језик било је доба Совјетског Савеза, када је он био доминантан у научно-технолошком развоју, а имао је и један од најбољих образовних система у свијету. Распад Совјетског Савеза негативно се одразио на положај и статус руског језика у свијету и тај негативан тренд није заустављен ни до данас, иако се наводе подаци да се у посљедњих 10 година смањење броја говорника руског језика дешава споријим интензитетом. У 20. вијеку, спољна језичка политика Совјетског Савеза била је усмјерена ка промоцији руског језика у свијету, што је давало добре резултате. Данас, Руска Федерација покушава да низом мјера покрене исти тај поступак, али се стиче утисак да би за озбиљније резултате требало уложити више новца у промоцију. Неколико је значајних организација које се баве управо таквим активностима, као нпр. Савјет за руски језик, који дјелује при предсједнику Руске Федерације, МАПРЯЛ (Международная ассоциация преподавателей

русского языка и литературы)³, РОПРЯЛ (Российское общество преподавателей русского языка и литературы)⁴, фонд „Русский мир“⁵, Државни институт руског језика „А. С. Пушкин“. Осим наведене институционалне подршке руском језику, лингвисти се слажу да цјелокупна руска говорна заједница треба да буде свјесна колико је значајно очување сопствене националне културе и језика.

2. Одржање и очување баланса језичке ситуације у Русији: једнаки услови за функционисање свих језика на територији државе и несметано функционисање руског језика као државног на цјелокупној територији

Сложена федеративна структура државе намеће захтјев да се језичка политика води одговорно, јер у супротном може доћи до великих социјалних проблема, па и међунационалних конфликта. У састав Руске Федерације улазе 22 републике, са одређеним степеном аутономије. Те републике имају своје националне језике, који су у службеној употреби на подручју њихове територије, уз руски као државни (изузев Републике Карелије, гдје је у службеној употреби само руски језик, јер Карели чине мање од 10% укупног становништва у републици, а Руси преко 80%). Ову област регулише Закон о језицима народа Руске Федерације, који је ступио на снагу 1991. године. Руски језик као државни јесте обавезан у службеној употреби на цијелој територији државе, али у неслужбеној, приватној, личној комуникацији сваки држављанин има право да користи језик који осјећа као матерњи. Закон прописује да руски језик не смије угрожавати постојање других националних језика те да је држава дужна да обезбиједи преводиоца за она лица која не владају руским језиком, а указује се потреба за службеном комуникацијом с њима. Такође, Устав Руске Федерације (Конституција Российской Федерации, интернет) гарантује обезбјеђивање услова за чување и развој свих националних језика. То је изузетно важно због очувања националног идентитета свих народа који живе на територији Русије. Како наводе Петрулевич и Месропјан (2015: 68–69), идентитет се састоји од тежње (свјесне или несвјесне) да се увијек, у свакој ситуацији, користимо језиком који смо природно усвојили већ у најранијем узрасту. У том смислу, сваки народ тежи да избјегне процес *асимилације*, односно прилагођавања већинском језику, уз губљење етнокултурних и етнојезичких специфичности, а пожељан је процес *интеграције*, што подразумијева потпуно очување властитих етно-културних специфичности приликом овладавања језиком сусједа.

³ Међународна асоцијација наставника руског језика и књижевности

⁴ Удружење наставника руског језика и књижевности Русије

⁵ Руски свијет

3. Повећање писмености

Повећање писмености је у свим временима актуелан задатак језичке политике, само што су различити узроци који доводе до неписмености одређених слојева друштва. Раније, становништво у руралним срединама није било довољно писмено те се радило на њиховом интензивнијем укључивању у традиционални образовни систем. У данашње вријеме, највећи проблем представља информатичка револуција и појава интернета, што не погодује очувању чистоте руског књижевног језика. Како је интернет ушао у све поре друштва и међу све слојеве и узрасте становништва, нађен је модел да се управо то искористи за повећање писмености. Тако су осмишљени лингвистички интернет-сервиси, као што је нпр. *Грамота.ру*, који садржи програме за провјеру писања ријечи, ортографска правила, различите језичке игре у служби повећања писмености и сл. На поменутом сајту могуће је поставити питање у вези са било којом језичком недоумицом, али и пронаћи низ корисних информација о културним догађајима, обиљежавању значајних датума који су у вези с језиком и књижевношћу и сл.

4. Регулисање миграционих протока и осигуравање безбједности страних држављана путем захтјева за познавање руског језика

Страни држављани који бораве у Русији дуже вријеме дужни су да савладају руски језик до одређеног нивоа, јер им то омогућава несметан и безбједан боравак на територији државе.

5. Реализација геополитичких интереса – ширење зоне утицаја

Постоји врло јака веза између језичке и спољне политике државе. Језик је суптилно средство за постизање различитих циљева у спољној политици и зато свака свјетска сила настоји да наметне управо свој језик као глобални и да повећа број говорника свог језика у свијету. Познавање руског језика омогућава да се добијају информације из руских извора, везано за било који догађај, што даје објективнију слику. Предсједник Русије потписао је декрет о оснивању фонда „Русский мир”, чији је основни циљ промоција руског језика у свијету и ширење богатог културног наслеђа руског народа. Ширење зоне утицаја остварује се и путем покушаја да се квалитетном образовању у Руској Федерацији да глобални карактер, односно да се што већи број страних студената привуче на студије у Русију. На том задатку ради Россотрудничество, уз подршку амбасада РФ у цијелом свијету. То је још један од веома продуктивних начина за ширење руског језика. Русија подржава и финансијски помаже учење на даљину на руском језику, снабдијевање наставника руског језика ван граница

Русије удбеницима и дидактичким материјалом, организовање система међународних олимпијада из руског језика и сл. Свакако, резултати би били бољи када би се у ту сврху издавајало више новца. Језичка политика Русије посебно је усмјерена на враћање свог језичког утицаја на постсовјетском простору. Бугасва (2017: 159–165) сматра да значајну улогу у ширењу руског језика има Руска православна црква. Она је и у прошлости имала круцијални значај за ширење писмености, јер су манастири били мјеста гдје су се преписивале и чувале књиге. У данашње вријеме, прихватање православља често води ка учењу управо руског језика или народи који су традиционално православни (као нпр. Срби) имају додатни мотив и жељу да уче руски језик, између осталог, и због тога што дијеле исту религију.

4. Закони који регулишу област језичке политике Русије

Најзначајније је, свакако, поменути Устав Руске Федерације (Конституција Российской Федерации, интернет), који је донесен 1993. године. Три најважнија члана који се тичу језичке политике јесу:

- руски језик је државни на цјелокупној територији Руске Федерације;
- републике, поред руског, могу имати и своје државне језике, који би се употребљавали упоредо са руским;
- Руска Федерација гарантује свим народима обезбјеђивање услова за чување и развој њихових националних језика.

Послије Устава, најзначајнији закон који регулише унутрашње језичке односе у држави јесте Закон о језицима народа Руске Федерације (интернет), који је донесен 1991. године. У том закону се наводи да је руски језик државни на цијелој њеној територији и као такав је обавезан у службеној употреби. У неслужбеној, односно приватној комуникацији сваки грађанин РФ може да користи језик који жели. Међутим, руски језик и његов статус ни на који начин не смију угрожавати друге језике који се говоре на територији државе, као ни језике националних мањина. Уколико представници националних мањина не говоре руски језик, држава је дужна да им обезбиди преводиоца у току службене комуникације. Језик сваке републике која улази у састав РФ одређује сама република (раније смо навели да једини изузетак представља Република Карелија). То је дио њиховог уставноправног поретка, гарантованог државом. Уз језик републике, обавезно је користити и руски језик у органима државне власти, локалне самоуправе, државним институцијама и сл. Републике су дужне

да обезбиде финансијска средства за очување и учење националног језика. У пракси то подразумијева штампање двојезичних докумената, печата, назива фирми и сл. Законодавац није јасно дефинисао да ли национални или руски језик имају предност у службеној употреби.

Трећи важан документ усвојен је 2005. године. Приједлог Закона о чувању руског језика у блиској прошлости није успијевао да прође све неопходне етапе да би ушао у законску процедуру у Државној думи. Тек 2005. тај документ је био признат као Закон о државном језику Руске Федерације (интернет). Он забрањује кршење норми руског књижевног језика приликом његове употребе у функцији државног. Забрањује употребу страних ријечи и израза у случајевима када постоји одговарајући руски еквивалент. Ова мјера јесте углавном декларативна јер је тешко успоставити механизам контроле над њеном примјеном, али се руски лингвисти позитивно изражавају о овом закону јер сматрају да је допринио да ситуација крене набоље.

Поред ова три кључна закона, постоје још неке законске мјере које би било значајно поменути. Неке од важних иницијатива поднијела је управо Влада Руске Федерације, као што је увођење предмета Руски језик као обавезног за матуранте, те увођење предмета Руски језик и култура говора у систем високог образовања за све стручне и научне области. На снази је федерални закон из 1996. године о национално-културној аутономији, који дозвољава формирање приватних школа и других типова образовних институција на националним језицима. Године 2004. Међупарламентска скупштина Савеза независних држава (СНД)⁶ донијела је Нацрт закона о језицима. Нацрт је разликовао појмове *државни језик* и *службени језик*. Државни језик је обавезан за коришћење у политичкој, економској, социјалној, културној и другим службеним сферама комуникације, док је службени – језик законодавно одређен за коришћење у официјелним сферама, упоредо са државним. Такав примјер имамо у Републици Киргизији, гдје је киргизијски државни језик, а руски – службени. Године 2006. формирана је Државна комисија за руски језик. Године 2009. усвојена је одредба Министарства просвјете и науке РФ о утврђивању списка рјечника, граматика и приручника који садрже норме руског књижевног језика, приликом његове употребе у функцији државног. Дакле, важећа правила руске ортографије прописује Влада РФ.

⁶ Савез независних држава чини девет држава бивших чланица Совјетског Савеза.

5. Проблеми са којима се суочава језичка политика Русије

Бројни су проблеми са којима се РФ суочава на пољу језика, како спољни, тако и унутрашњи. Генерално, положај руског језика доживио је највећи пад на прелазу из 20. у 21. вијек, дакле, након распада СССР-а, усљед социјално-политичких, економских и идеолошких промјена које су посљедично настале у руском друштву.

1) Руски лингвисти оштро сеprotиве процесу глобализације и сматрају га једном од највећих пријетњи по руске националне интересе. Оперирше се и термином *језичка глобализација*, која велику подршку има у информатичкој револуцији и тако чини да њене посљедицу буду практично несагледиве. Молчанова (2017: 222) овај термин дефинише као процес узајамног продирања једног језика у други и обрнуто, и отварање култура једне према другој и њихово богаћење. О самом процесу изјашњава се позитивно, онако како је он замишљен, али сматра да је све отишло у погрешном правцу наметања англо-америчког модела културе, који потире све оно што је национално и суштинско за друге културе. Према њеним ријечима, позадина таквих процеса јесте намјера САД да се наметне као најутицајнији свјетски фактор. Руски студенти (дакле, млађа популација) чешће подлијежу утицајима глобализације. Проведена истраживања показују да руски језик и културу више вреднују страни студенти, нпр. Кинези, у односу на младе Русе, који чак испољавају одређене комплексе у односу према западњачким културама. Смолина (2017: 193) рјешење види у чвршћем повезивању словенских језика и култура, јер би то могло да допринесе очувању свеколике словенске културне баштине и њихових језика.

2) Други крупан проблем јесте претјеран улазак англицизама (односно американизама као њихове подваријанте) у активну употребу руског језика, чак и тамо гдје то није неопходно (*бизнесмен, маркетинг, трейлер, стрингер, дисплеј, джойстик*). Загоровска (2013: 9) то назива процесом „западњачења” руског језика. Неке од таквих лексема (*океј, ток-шоу*) ушле су у руски језик заједно са поп-културом, а задржале су се, прије свега, у говору младих, јер се такав начин изражавања сматра популарним. Лингвисти наводе да неконтролисан улазак американизама у руски језик мијења националну суштину Руса као народа, о чему се они изражавају врло пејоративно. Тако су, на примјер, у активан слој руске лексике ушле синтагме *брачный партнер, сексуальный партнер* и користе се умјесто руских ријечи *муж, жена, любимый, возлюбленный* и сл. Загоровска (2013: 182) сматра да је ова тенденција изузетно опасна јер угрожава национални идентитет и руши га као основу културног и духовног јединства руске

нације, као чувара моралних вриједности. Рјешење види у примјени Закона о државном језику из 2005. године, који прописује забрану коришћења страних ријечи у службеној употреби тамо гдје имамо руски еквивалент. Такође, све чешће се користе стране ријечи приликом давања назива објектима, приликом исписивања огласа, путоказа, табли са различитим информацијама. У сфери трговине и предузетништва енглески језик се употребљава за штампање упутстава на роби, етикетама, рекламама и сл. Најпроблематичнији, у том смислу, јесу руски медији, који неконтролисаном употребом туђица крше Устав РФ.

3) Примјетно је драстично повећање слоја општеупотребне лексике (жаргони, народни говори) на рачун лексике ограничене употребе. Такав процес сматра се директном посљедицом демократизације. Жаргонизми и народни говори постају дозвољени у свим животним сферама, чак и када се оглушују о стилска правила књижевног језика (*афганец* – за војника који служи у Авганистану; *раскрутить* – учинити нешто популарним, веже се уз омладински жаргон; *крутой* – онај који се истиче по нечему, веже се уз омладински жаргон). Лингвокултуролози сматрају да претјерана употреба омладинског жаргона и опцене лексике негативно утиче на културне и духовне вриједности руске омладине. Руски књижевни језик практично се схвата као интелектуална надваријанта руског језика, који није неопходно употребљавати у свакодневној комуникацији него само у интелектуалним круговима. Драстично је повећан и број неологизама.

4) Смањује се функција руског као језика међунационалне комуникације на постсовјетском простору, јер се за ту потребу све више користе западно-европски језици, енглески и њемачки.

5) Друштвене мреже врло негативно утичу на писменост и отежавају чување чистоте руског књижевног језика.

6. Закључак

Руски језик представља стратешки национални интерес Русије те она језичкој политици посвећује значајну пажњу. То је нарочито важно с обзиром на њену сложену федеративну структуру (у њен састав улазе 22 републике, на њеној територији живи око 180 народа, говори се много различитих језика, свака република, поред руског, користи и свој национални језик).

Основни задаци језичке политике Русије јесу:

- очување положаја и статуса руског језика;

- баланс у држави између руског као државног и других језика;
- повећање писмености, која је додатно угрожена појавом интернета;
- омогућавање странцима да науче руски језик до одређеног нивоа, уколико бораве на територији РФ дуже вријеме, а зарад личне безбједности;
- ширење зоне утицаја, нарочито на постсовјетском простору.

Најзначајнији закони који регулишу ову област јесу: Устав Руске Федерације, Закон о језицима народа Руске Федерације и Закон о државном језику Руске Федерације.

Утицај и распрострањеност руског језика највише су редуковани послје распада СССР-а, а неки од кључних проблема са којима се језичка политика Русије суочава јесу:

- језичка глобализација;
- претјеран број американизама у руском језику, чему највише доприносе руски медији;
- повећање броја општеупотребне лексике (прије свега, омладинских жаргонизама и неологизама);
- смањење писмености као посљедица претјеране употребе интернета и друштвених мрежа, гдје је акценат на брзини преношења информација, а не на писмености;
- све рјеђа употреба руског језика као међунационалног средства за споразумјевање на постсовјетском простору (сада ту функцију све више обављају енглески и њемачки језик).

Извори

1. *Закон о језицима народова Русије*, преузето са http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_15524/ 13. 3. 2019.
2. *Закон о државном језику Руске Федерације*, преузето са <https://legalacts.ru/doc/federalnyi-zakon-ot-01062005-n-53-fz-o/> 13. 3. 2019.
3. *Конституција РФ, Статња 68*, преузето са <http://const.ru/razdel-1/glava-3/st-68-krf> 13. 3. 2019.
4. *О културном сарадњаштву државно-учасничков СНГ*, преузето са <http://www.cis.minsk.by/print.php?id=7840&type=page> 13. 3. 2019.

5. *Федеральный закон от 17 июня 1996 г. N 74-ФЗ „О национально-культурной автономии“ (с изменениями и дополнениями)*, преузето са <http://base.garant.ru/135765/> 13. 3. 2019.

Литература

1. Бугаева, Ирина Владимировна (2017), „Русский язык и православие в эпоху глобализации: лингвокультурологический аспект”, *Русский язык в поликультурном мире*, зборник научних радова, Крымский федеральный университет имени В. И. Вернадского, Симферополь: АРИАЛ, 159–165.
2. ГРАМОТА.РУ – справочно-информационный интернет-портал, преузето са <http://gramota.ru/> 25. 3. 2019.
3. Загоровская, Ольга Владимировна (2013), *Русский язык на рубеже XX–XXI веков: исследования по социолингвистике и лингвокультурологии*, Воронеж: Научная книга.
4. Смолина, Ксения Павловна (2017), „Русский язык как важнейший аспект национальных интересов современной России”, *Русский язык в поликультурном мире*, зборник радова, Крымский федеральный университет имени В. И. Вернадского, Симферополь: АРИАЛ, 186–194.
5. Молчанова, Т. В. (2017), „Языковая глобализация” и глобализационные процессы современного мира”, *Русский язык в поликультурном мире*, зборник радова, Крымский федеральный университет имени В. И. Вернадского, Симферополь: АРИАЛ, 221–224.
6. Петрулевич, Ирина Анатольевна, Лилит Месроповна Месропян (2015), „Современная языковая политика Российской Федерации: основные векторы и тенденции развития”, *Гуманитарий юг России*, научни часопис, № 4, 66–76, преузето са <https://cyberleninka.ru/article/v/sovremennaya-yazykovaya-politika-rossiyskoj-federatsii-osnovnye-vektory-i-tendentsii-razvitiya> 13. 3. 2019.

Vesna D. Kosmajac
University of East Sarajevo
Faculty of Philosophy

LANGUAGE POLICY OF THE RUSSIAN FEDERATION

Summary

This paper presents a sociolinguistic analysis of the current linguistic situation in the Russian Federation. Preservation and development of the Russian language represents the national interest of the state. The Russian language has the status of a state language, but, given the large number of ethnic

groups living on the territory of Russia, it must not jeopardise other national languages, as this could lead to inter-ethnic conflicts. Some of the key issues Russia is currently facing in this field are: the process of globalisation, the uncontrolled penetration of anglicisms into the Russian language, the adverse impact of the Internet and social networks on literacy, especially with the younger population. All valid rules of the Russian orthography are, in fact, prescribed by the Government of The Russian Federation. Laws regulating the area of language policy are the Constitution of the Russian Federation, the Law on the Languages of the Peoples of the Russian Federation, and the Law on the State Language of the Russian Federation.

► **Key words:** language policy, Russian language, Laws, Constitution of the Russian Federation, linguistic globalisation.

Primary Sources

1. *Zakon o iazykakh narodov Rossii*, preuzeto sa http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_15524/ 13. 3. 2019.
2. *Konstituciâ RF, stat'ia 68*, preuzeto sa <http://constrf.ru/razdel-1/glava-3/st-68-krf> 13.3.2019.
3. *O kul'turnom sotrudnichestve gosudarstv-uchastnikov SNG*, preuzeto sa <http://www.cis.minsk.by/print.php?id=7840&type=page> 13. 3. 2019.
4. *Federal'nyî zakon ot 17 iüniâ 1996 g. N 74-FZ "O natsional'no-kul'turnoi avtonomii" (s izmeneniâmi i dopolneniâmi)*, preuzeto sa <http://base.garant.ru/135765/> 13. 3. 2019.

References

1. Bugaeva, Irina Vladimirovna (2017), "Russkiî iâzyk i pravoslavie v èpokhu globalizatsii: lingvokul'turologicheskiî aspect", *Russkiî iâzyk v polikul'turnom mire*, sbornik nauchnykh stat'eî, Krymskiî federal'nyî universitet imeni V. I. Vernadskogo, Simferopol': ARIAL, 159–165.
2. *GRAMOTA.RU* – spravочно-informatsionnyi internet-portal, preuzeto sa <http://gramota.ru/> 25. 3. 2019.
3. Zagorovskaiâ, Ol'ga Vladimirovna (2013), *Russkiî iâzyk na rubezhe XX–XXI vekov: issledovaniâ po sociolingvistike i lingvokul'turologii*, Voronež: Nauchnaiâ kniga.
4. Smolina, Kseniâ Pavlovna (2017), "Russkiî iâzyk kak vazhneishii aspect natsional'nykh interesov sovremennoi Rossii", *Russkiî iâzyk v polikul'turnom mire*, sbornik stat'eî, Krymskiî federal'nyî universitet imeni V. I. Vernadskogo, Simferopol': ARIAL, 186–194.

5. Molchanova, T. V. (2017), "Јазыковаâ globalizatsiia" i globalizatsionnye protsessy sovremennogo mira", *Russkii iazyk v polikul'turnom mire*, sbornik stat'eï, Krymskii federal'nyi universitet imeni V. I. Vernadskogo, Simferopol': ARIAL, 221–224.
6. Petrulovich, Irina Anatol'evna, Lilit Mesropovna Mesropiân (2015), "Sovremennaiâ iazykovaâ politika Rossiïskoï federatsii: osnovnye vektory i tendentsii razvitiia", *Gumanitarnyi iug Rossii*, nauchnyi zhurnal № 4, 66–76, preuzeto sa <https://cyberleninka.ru/article/v/sovremennaya-yazykovaya-politika-rossiyskoy-federatsii-osnovnye-vektory-i-tendentsii-razvitiya> 13. 3. 2019.

Преузето: 4. 4. 2019.
Корекције: 2. 1. 2020.
Прихваћено: 9. 2. 2020.